

Fordypningsemner ved IFR våren 2021

Teknologien og jeg

Foreleser: Asle Kiran

Sinn i naturen: kropp, liv, og handling

Forelesere: Ronny Myhre og Thomas Netland

Metaetikk og metoder innen etisk teori

Foreleser: Lars Johan Materstvedt

Omgivelsesestetikk: natur, miljø, menneske

Foreleser: Brit Strandhagen

Å forklare religion: hvorfor er mennesker religiøse?

Foreleser: Gabriel Levy

Norsk islam: institusjoner, disipliner og skoler i historisk perspektiv

Foreleser: Ulrika Mårtensson

Teknologien og jeg

Foreleser: Asle Kiran

Sted: TBA

Tid: TBA

Nyere, digitale teknologier har gjort oss oppmerksomme på hvor definerende teknologi er for våre liv og levde omgivelser. Men mennesket har allerede vært redskapsbrukere i et par millioner år – Homo faber, slik Hannah Arendt bruker begrepet – og har dermed alltid forstått sin livsverden, seg selv og andre subjekter gjennom de teknologiene som til enhver tid var for hånden. I dette emnet skal «spørsmålet om teknologien» undersøkes gjennom filosofiske grunnspørsmål omkring eksistens, intensjonalitet, og subjektivitet og personlig identitet. Vi skal slik sett utforske ontologiske og eksistensielle implikasjoner av den teknologisk medierte relasjonen mennesket har til sine fysiske og sosiale omgivelser.

Emnet gir en fordypning i klassisk og nyere teknologifilosofi, men henter også inn litteratur fra fenomenologi, filosofisk antropologi og sinnfilosofi, samt perspektiver fra vitenskaps- og teknologistudier (STS), for å belyse hvordan teknologi bidrar til å forme subjektet og subjektets virkelighetstilknytning.

Eksamen kan avlegges gjennom emnekoder FI2101 (15 sp), FI2102 (15 sp), FI2103 (7,5 sp), FI2104 (7,5 sp), FI2900 (15 sp), FI3203 (22,5 sp) og FI3205 (15 sp). Merk at det i emnekodene FI2101-2104 er to alternative vurderingsformer med ulik obligatorisk aktivitet som må være fullført for å gå opp til eksamen. Ønsket vurderingsform i disse emner velges ved vurderingsmelding i Studentweb.

Sinn i naturen: kropp, liv, og handling

Foreleser: Ronny Myhre & Thomas Netland

Sted: TBA

Tid: TBA

Den sentrale tråden i kurset vil være sinnets og bevissthetens kroppslighet («embodiment»), med fokus på både den fenomenologiske (kropp som levd erfaring) og fysiologiske/biologiske (de kroppslige og nevrale mekanismene som tilrettelegger for persepsjon og bevissthet) betydningen av dette, samt forholdet mellom dem. Med dette utgangspunktet kommer følgende til å være sentrale temaer:

1. Den aktive («enactive») organismen. Hvilken rolle spiller organismens handling og aktivitet for persepsjon, kognisjon, bevissthet?
2. Forholdet mellom liv og sinn. Er det strukturlikheter i organiseringsformen til sinn (fenomenologisk) og liv (organismen), og hvilke implikasjoner har i så fall det?
3. Relasjonen mellom fenomenologi, kognisjonsvitenskap og biologi. Er tverrfaglig dialog nødvendig for å forstå bevissthet, og hva kan i så fall de ulike perspektivene tilby hverandre?

Dette vil gi en innføring i grunnideene til (relativt) nye og lovende tankestrømninger innenfor kognisjonsvitenskap og sinnfilosofi (enactivism, embodied cognition), som trekker fra både analytiske, pragmatistiske og fenomenologiske tradisjoner i filosofien og setter disse i kontakt med bl.a. psykologi, nevrovitenskap og biologi.

Eksamen kan avlegges gjennom emnekoder FI2101 (15 sp), FI2102 (15 sp), FI2103 (7,5 sp), FI2104 (7,5 sp), FI2900 (15 sp), FI3203 (22,5 sp) og FI3205 (15 sp). Merk at det i emnekodene FI2101-2104 er to alternative vurderingsformer med ulik obligatorisk aktivitet som må være fullført for å gå opp til eksamen. Ønsket vurderingsform i disse emner velges ved vurderingsmelding i Studentweb.

Metaetikk og metoder innen etisk teori

Foreleser: Lars Johan Materstvedt

Sted: TBA

Tid: TBA

I motsetning til [normativ etikk](#), er ikke [metaetikk](#) et sett av teorier om rett og galt, som deontologi, utilitarisme og dygdsetikk. Derimot er metaetikk teorier om hva etikk "egentlig" dreier seg om. Klassiske problemstillinger inkluderer hvorvidt det finnes moralske fakta, om moralske utsagn kan være sanne eller falske, og om moral primært er et spørsmål om følelser eller fornuft. I dette spesialemnet tar vi for oss følgende metaetiske posisjoner: Realisme, intuisjonisme, naturalisme, subjektivisme, relativisme og universell preskriptivisme. Videre drøftes metoder innen normativ etikk, herunder bruken av eksempler, både reelle og hypotetiske, og hvilken plass tankeeksperimenter har og bør ha innen etisk argumentasjon.

Eksamen kan avlegges gjennom emnekoder FI2101 (15 sp), FI2102 (15 sp), FI2103 (7,5 sp), FI2104 (7,5 sp), FI2900 (15 sp), FI3203 (22,5 sp) og FI3205 (15 sp). Merk at det i emnekodene FI2101-2104 er to alternative vurderingsformer med ulik obligatorisk aktivitet som må være fullført for å gå opp til eksamen. Ønsket vurderingsform i disse emner velges ved vurderingsmelding i Studentweb.

Omgivelseestetikk: natur, miljø, menneske

Foreleser: Brit Strandhagen

Sted: TBA

Tid: TBA

Da Baumgarten 'oppfant' den filosofiske estetikken på midten av 1700-tallet definerte han estetikk som læren om den sansemessige erkjennelsen, og skjønnhet forsto han som sansemessig erkjennelse i sin fullkomne form. Imidlertid har estetikken i ettertid først og fremst interessert seg for kunsten, og for mange er estetikk mer eller mindre ensbetydende med kunstfilosofi.

Men det er ikke bare kunsten som kan erfares estetisk. Det kan også naturen, men også våre dagligdagse omgivelser generelt, og hvor vi enn måtte befinne oss; i byen eller på landet, inne eller ute, om vi jobber eller har fri. Tema for den såkalte omgivelseestetikken (*environmental aesthetics*) er nettopp den estetiske erfaringen av våre omgivelser i bred forstand. I bunn og grunn handler det om menneskets sanselige måte å være i verden på.

Eksamen kan avlegges gjennom emnekoder FI2101 (15 sp), FI2102 (15 sp), FI2103 (7,5 sp), FI2104 (7,5 sp), FI2900 (15 sp), FI3203 (22,5 sp) og FI3205 (15 sp). Merk at det i emnekodene FI2101-2104 er to alternative vurderingsformer med ulik obligatorisk aktivitet som må være fullført for å gå opp

Å forklare religion: hvorfor er mennesker religiøse?

Foreleser: Gabriel Levy

Sted: TBA

Tid: TBA

Hvorfor er mennesker religiøse? Tro det eller ei, forskere har noen ganske gode svar på dette spørsmålet. Dette emnet vil gi studentene verktøy for å forklare religions opprinnelse og fortsatt eksistens. Verktøyene hentes fra evolusjonær og kognitiv religionsvitenskap - hvis religion er noe er det både et kulturelt og biologisk fenomen. I emnet leses det klassiske tekster fra dette forskningsområdet, i tillegg til tekster som eksemplifiserer forskningsfronten.

Studentene vil ha valget mellom å følge enten et teoretisk eller metodisk løp i emnet. Alle studenter vil

vurdere og kritisk evaluere teorier som forklarer religions opprinnelse og fortsatt eksistens. Studenter som følger det teoretiske løpet vil søke å utarbeide en egen teori for å forklare religion, mens studenter på det metodiske løpet vil søke å utarbeide et eksperiment som tester en teori eller et element i en teori. Slik kunnskap kan utvides utover religionsfeltet til andre fenomen.

Emnet er på 15 studiepoeng og har emnekode RVI2175.

Norsk islam: institusjoner, disipliner og skoler i historisk perspektiv

Foreleser: Ulrika Mårtensson

Sted: TBA

Tid: TBA

Når folk, inkludert de av muslimsk tro, beveger seg over land og kontinenter, oppstår religiøse institusjoner og sørger for en av de mest effektive samfunnsstrukturer for bosetning og samhandling med samfunnet. Følgelig organiseres norske islamske institusjoner primært i henhold til islamske globale og historiske skoler, "brorskap" og bevegelser, og sekundært i andre organisasjonsmodeller forhandlet med flertallssamfunnet. Endring skjer kontinuerlig og er rådslått og kommunisert gjennom de islamske disipliner, det vil si den systematisk produserte kunnskapen om islam som tro og handling.

Dette emnet bidrar til kunnskap om islamske institusjoner i Norge gjennom et historisk studie av de viktigste islamske disipliner og skoler og deres betydning i hverdagen, inkludert kunst, litteratur og arkitektur. Siden de tidligste og største norske muslimske samfunnene stammer fra Pakistan, vier kurset spesiell oppmerksomhet til deres institusjoner og historier. Analytisk fokus er hvordan teorier og metoder former kunnskap, med tilhørende handling. Denne tilnærmingen gjelder de islamske disipliner, andre akademiske disipliner som produserer studier av islam og muslimer, og statlig politikk.

Emnet er på 15 studiepoeng og har emnekode RVI2185.